

Тараніч Євген Анатолійович,
викладач циклу загальних та кримінально-
правових дисциплін Київського Центру
первинної професійної підготовки
«Академія поліції» навчально-наукового
інституту № 1 Національної академії
внутрішніх справ, кандидат юридичних наук

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ БЕЗПЕКИ ОСОБИ, СУСПІЛЬСТВА ТА ДЕРЖАВИ ВІД ЗАГРОЗ ЗЛОЧИННИХ ПОСЯГАНЬ

Одним із ключових моментів успішної інтеграції України до Європейського Союзу є приведення національного законодавства у відповідність із загально визнаними міжнародно-правовими стандартами. Аналіз законодавства зарубіжних країн засвідчив, що правове регулювання негласних розслідувань та використання таких результатів (матеріалів) у кримінальному провадженні під час доказування регулюється відкритими нормативно-правовими документами, а використання результатів негласних розслідувань в якості доказів є загально визнаною процедурою.

За результатами аналізу сучасних моделей організації оперативного-розшукової діяльності констатовано, що в Україні загалом був врахований найбільш прогресивний досвід у правовому регулюванні механізму використання результатів негласних розслідувань при доказуванні у кримінальному процесі, який наслідують вітчизняна практика, а також запроваджено основні гарантії забезпечення захисту прав і свобод людини під час здійснення негласної діяльності у процесі досудового розслідування на рівні стандартів розвинутих західноєвропейських країн.

Однак, аналіз практичного досвіду використання результатів негласних розслідувань під час доказування у судовому провадженні окремих правових зарубіжних країн дає змогу сформулювати уявлення про основні загальні засади, які потребують удосконалення у національному законодавстві з виробленням відповідної ефективної стратегії, зокрема запровадження в Україні дієвих механізмів запобігання зловживання правом стороною захисту; правового забезпечення залучення в разі потреби до проведення негласних заходів в Україні іноземних спеціалістів (офіцерів поліції і негласних співробітників).

Крім того, відповідно до ст. 17 Конституції України найважливішими функціями держави з-поміж інших є захист суверенітету і територіальної цілісності країни, забезпечення її економічної та інформаційної безпеки

Невід'ємним елементом удосконалення будь-якої діяльності, зокрема й правоохоронної, є використання досвіду інших держав. У

цьому контексті не є винятком оперативно-розшукове документування. Підвищення ефективності такої діяльності має ґрунтуватися на запозиченні ефективного іноземного досвіду, з науковим обґрунтуванням і врахуванням відмінностей правових систем України й інших держав, застосування різних механізмів правового регулювання односторонніх суспільних відносин, різних традицій, звичаїв і поведінкових стереотипів, притаманних народам України та інших країн. Тому аналіз досвіду правового регулювання оперативно-розшукового документування кожної країни будемо здійснювати саме з позицій визначення можливостей та конкретних форм його застосування в Україні.

Забезпечення безпеки особи, суспільства та держави від загроз злочинних посягань – найбільш пріоритетне завдання всіх інститутів державної влади в Україні. Так, у ст. 3 Основного Закону визначено, що людина, її життя і здоров'я, честь і гідність, недоторканність і безпека визнаються в Україні найвищою соціальною цінністю, права і свободи людини та їх гарантії визначають зміст і спрямованість діяльності держави, а держава відповідає перед людиною за свою діяльність. Ефективність використання поліцейським (детективом) у кримінально-процесуальній діяльності негласних засобів підтверджена правоохоронними відомствами різних країн (Аргентина, Бразилія, Велика Британія, Грузія, Казахстан, Латвія, Молдова, Португалія, США, Франція, ФРН) тощо. Як зауважує Є. Д. Скулиш безперечним досягненням КПК України є прийняття ustalених стандартів роботи правоохоронних органів країн розвинутої демократії, серед яких США, Велика Британія, ФРН, де досудове розслідування злочинів здійснюють з використанням гласних і негласних методів роботи, а процесуалізація ОРД своєю чергою є наслідком пошуків законодавчого розв'язання проблем розбудови ефективного механізму протидії злочинності.

Список використаних джерел

1. Молдован А. В. Докази у кримінальному процесі Федеративної Республіки Німеччини. Адвокат. 2009. № 3. С. 28–35.
2. Розкошинська С. О. Доказування при розслідуванні використання малолітньої дитини для заняття жебрацтвом : автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.09 «Кримінальний процес та криміналістика; судова експертиза; оперативно-розшукова діяльність». Львів, 2015. 24 с.
3. Тагієв С. Р. Зарубіжний досвід проведення негласних слідчих (розшукових) дій. Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. 2015. Вип. 13(2). С. 98.
4. Погорецький М. А. Негласні слідчі (розшукові) дії: проблеми провадження та використання результатів у доказуванні. Юридичний часопис Національної академії внутрішніх справ. 2013. № 1(5). С. 270–276.